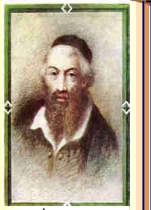

רבינו יוסף קארו זיע"א
 בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
 נפטר עבודתו צאת חובל
 י"ג ניסן שנת ה'ר"ל ש"ל"ה לפ"ק
 ושם מנוחיו כבוד
 (שם אביו ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה איסרליש זיע"א
 בעל מחבר ספר "ד"מ"א"
 נפטר בנינו קריא"א י"ד
 י"ח אייר שנת ה'ר"ל ש"ל"ה לפ"ק
 ושם מנוחיו כבוד
 (שם אביו ר' ישראל ז"ל)

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

י"ט

לחודש

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים

לכל החודש - ח' עמודים ליום

כל השנה "הלכות" ב"כל יום"

חובטת לו שהוא "בן עולם הבא"!

ג' ליון

י"ט

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי דיעת התורה. ונהניני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדנ"י מתנחלים יאהדוניה על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

י"ט לחודש

המשך הלכות שבת

סימן שצ - מבוי שצדו אחד אינו יהודי וצדו אחד ישראל, ובו ב' פעיפים

א. מבוי שצדו אחד עכו"ם וצדו אחד ישראל ובית של ישראל אחד אצלו פתוח לרשות הרבים ולא למבוי וחלון בינו לבין ישראל הדר במבוי אינו יכול לערב דרך החלון שביניהם להוציא כליו למבוי דרך בית ישראל שכנו הפתוח למבוי אבל אם פתח ביניהם מותר ויש מי שאוסר אף בפתח פתוח ביניהם:

ב. מבוי שצדו אחד עכו"ם וצדו אחד ישראלים והיו חלונות פתוחות מחצרו לחצר של ישראל ועירבו כולם דרך חלונות אף על פי שנעשו כאנשי בית אחד ומותרים להוציא ולהכניס דרך חלונות הרי אלו אסורים להשתמש במבוי דרך פתחים עד שישכרו מן העכו"ם:

סימן שצא - דין ביטול רשות לאותן ששכחו לערב, ובו ב' פעיפים

א. ככל משפטי ביטול למי ששכח ולא עירב כחצירו כן היא במבוי שאם שכחה חצר אחת ולא נשתתפת מבטלת רשותה לשאר בני המבוי או הם לה אף על פי שהם רבים שבני החצר גבי מבוי חשובים כיחיד כחצר וככל משפטי ישראל כחצר עם העכו"ם כן הוא במבוי או בעיר שאין אסור לטלטל במבוי או בעיר המוקפת חומה עד שיהיו שתי הצרות של בתי ישראל בעיר אבל חצר אחת לא אפילו אם הרבה בתים של ישראל פתוחים לתוכה והוא שתהא העיר מוקפת חומה לדירה וסתם עיירות הן מוקפות לדירה וסתם מבצרים אינם

מוקפים לדירה וכשיש שתי הצרות של בתי ישראל בעיר צריכים לשכור מכל חצר וחצר של עכו"ם ואין מספיק במה שישכור משר העיר. הגה: ויש אומרים דדוקא לענין להוציא ולהכניס לרשות העכו"ם אבל לטלטל במבוי יכול לשכור מן השר שהרי דרך המבוי הוא של השר ויכול לסלק כל העכו"ם משם (ריב"ש סימן תש"ס). במה דברים אמורים בשר שאין הבתים שלו וגם אין לו רשות להשתמש בבתי בני העיר כלל אפילו בשעת מלחמה אבל במקום שכל צרכי העיר אינם נעשים אלא על פי השר או הממונה שלו ודאי ששכירות מהשר ההוא או משכירו ולקיטו מהני שהרי יש לו רשות להושיב אנשיו וכלי מלחמתו בבתי בני העיר בשעת מלחמה שלא מדעתם:

ב. ישראלים הדרים בחצר יחידי בעיר של עכו"ם שהיא מוקפת חומה ועברו יהודים אחרים דרך שם בשבת ונתאכסנו בחצר אחרת אינם אוסרים עליהם דאורח אינו אוסר ומותרים לטלטל בכל העיר. (ועיין לעיל סוף סימן ש"ע):

סימן שצב - דיני עירובין לעיר, ובו ח' פעיפים

א. עיר שהיתה קנין יחיד אפילו נעשית של רבים משתתפים כלם שיתוף אחד ויטלטלו בכל המדינה וכן אם היתה של רבים ויש לה פתח אחד משתתפים כולם שיתוף אחד אבל אם היתה של רבים ויש לה שני פתחים שהעם נכנסים בזה ויוצאים בזה אפילו נעשית של יחיד אין מערבין את כולה אלא מניחין ממנה מקום אחד אפילו חצר אחת ובית לתוכה ומשתתפין השאר ויהיו אלו המשתתפין כולם מותרים בכל העיר חוץ מאותו מקום ששיירו ויהיו אותם הנשארים

מותרים במקומם בשיתוף שעושים לעצמם ואם היו הנשארים רבים אסורים לטלטל בשאר כל העיר ודבר זה משום היכר הוא כדי שידעו שהעירוב התיר להם לטלטל בעיר זה שרבים בוקעים בה שהרי המקום שנשאר ולא נשתתף עמהם אין מטלטלין בו אלא אלו לעצמן ואלו לעצמן ואם רצו לערב מבוי מבוי בפני עצמו כל שכן דמהני דאין שיעור גדול מזה. הגה: וצריך שיעשו ביניהם שני פסין של שני משהויין אם הוא רחב עשר אמות וביתר מעשר צריך צורת פתח (טור):

ב. עיר של רבים שיש לו פתח אחד וסולם במקום אחר מערבין את כולה ואינה צריכה שיור שאין הסולם שבחומה חשוב כפתח ואפילו העמיד הרבה סולמות זה בצד זה עד רוחב עשרה לא חשיב כפתח ואם יש לה שני פתחים ויש אשפה לפני אחד מהם כאילו אין שם אלא פתח אחד:

ג. הבתים שמניחים אותם שיור אף על פי שאינם פתוחים לעיר אלא אחוריהם לעיר ופניהם לחוץ ואפילו הוא (רק בית אחד אפילו) בית הבקר או בית התבן שאינם צריכים לערב עושים אותם שיור ומערבין את השאר:

ד. עיר שנשתתפו כל יושביה חוץ ממבוי אחד הרי זה אוסר על כולם ואם בנו מצבה על פתח המבוי אינו אוסר עליהם לפיכך עיר שהיתה קנין יחיד אפילו נעשית של רבים אין מערבין אותה לחצאין אלא או כולה או מבוי מבוי ובונה כל מבוי ומבוי מצבה (פירוש איצטבא) על פתחו אם רצה לחלוק רשותו מהם כדי שלא יאסור על שאר המבואות:

הנה מוכבא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי ה"היות" בן עולם הבא. נא תפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"ט לחודש - עמוד א' זוכה לפנים צדיקים!

ה. כמה דברים אמורים שאין מערבין אותה לחצאין בעיר מוקפת חומה גבוה י' טפחים ויש לה דלתות אבל אם לא היתה העיר כולה מוכשרת במחיצות ובאו להכשיר חציה ולערכה הרשות בידם:

ו. זה שאמרנו שאין מערבין אותה לחצאין היינו לומר שאין לחי וקורה מועיל לסלקם זה מזה אבל בפס ארבעה או בשני פסים שני משהויין נחלקים אלו מאלו ומערבין לחצאין ואם הוא רחב מעשר אמות עושה צורת פתח. הגה: או יעשה מחיצה גבוה עשרה לפתח מבואו (טור). יש אומרים הא דעיר של יחיד אסור לחלק היינו לארכה מאחר דשניהם צריכים לילך לרשות הרבים שבתוכה אבל לרחבה ואלו יוצאים בשער זה ואלו יוצאים בשער זה ואין להם דריסת הרגל זה על זה מערבין לחצאין ועושין תקון ביניהם כמו שנתבאר לעיל סימן שס"ג דעד עשרה מהני לחי או קורה וביתר מעשרה צורת הפתח (הגהות מיימוני פרק ה' מהלכות עירובין והרא"ש והטור):

ז. עיר של רבים ונתמעטה ועמדה על חמשה דיורים אינה צריכה שיעור:

ח. המזכה בשיתוף לכל בני העיר אם עירבו כולם עירוב אחד אינו צריך להודיעם שזכות הוא להם ודין מי ששכח ולא נשתתף עם בני העיר או מי שהלך לשבות בעיר אחרת או אינו יהודי שהיה עמיהם בעיר דין הכל כדינם בחצר ומבוי:

סימן שצג – דין עירוב ביום טוב שחל בערב שבת, ודין בין השמשות לערב, ובו ג' סעיפים

א. אין מערבין עירובי הצירות ושיתופי מבואות ביום טוב שחל להיות בערב שבת ואם שכח ולא עירב מערב יום טוב וחלו שני ימים טובים ביום החמישי ויום ששי יערב ביום טוב על תנאי שיאמר אם היום חול יהא זה עירוב ואם היום קודש אין בדברי כלום ולמחר יאמר אם היום קודש הרי עירבתי מאתמול ואם היום חול יהא זה עירוב והני מילי בשני ימים טובים של גליות אבל בשני ימים טובים של ראש השנה לא דכיומא אריכתא דמי. (ועיין לקמן סימן תקנ"ח):

ב. אחד עירובי הצירות ואחד שתופי מבואות מערבין אותם בין השמשות ואפילו אם כבר קיבל עליו תוספות שבת ויש אוסרים אם קיבל עליו תוספת שבת:

ג. עירב לשנים לאחד מבעוד יום ונאכל העירוב בין השמשות ולאחד עירוב בין השמשות שניהם קנו עירוב שלאותו שנאכל עירובו בין השמשות אנו חושבים אותו לילה ולאותו שהניח עירובו בין השמשות חושבים אותו יום אבל אם עירב עליו בין השמשות ונאכל עירובו בין השמשות אסור:

סימן שצד – ספק עירוב מה דינו, ובו ג' סעיפים

א. ספק עירוב כגון ספק אם היה קיים בין השמשות אם לאו מותר והוא שיהי לו חזקת כשרות כגון שהניחו שם ואירע בו ספק אבל אם לא היה לו חזקת כשרות כגון ספק אם הונח שם אם לאו לא:

ב. צריך שיהא העירוב בין השמשות במקום שראוי ליטלו הילכך אם נפל עליו גל ואינו יכול ליטלו בלא מרא וחצינא אסור. הגה: והעירוב אינו צריך להיות קיים רק בין השמשות (טור) ויוכל לאכלו כשודאי חשיכה (הגהות אשירי והרדכי פרק בכל מערבין).

יש לבצוע עליו בשחרית בשבת (מנהגים). ודוקא במקום שנוהגים לערב כל ערב שבת אבל עדיף טפי לערב על כל השנה בפעם אחת כדלעיל סימן שס"ח (בית יוסף):

ג. נתנו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח קודם שחשכה אם אי אפשר להוציא העירוב אלא אם כן עשה מלאכה גמורה בין השמשות הרי זה כמו שאבד ואינו עירוב שהרי אי אפשר לאכלו:

סימן שצה – דיני ברכת עירוב, ובו סעיף אחד

א. מצוה לחזור אחר שיתופי מבואות ומברך עליו על מצות עירוב ואומר בזה השיתוף יהיה מותר לכל בני המבוי להוציא ולהכניס מחצירות למבוי (ומהם לבתים) (בית יוסף בשם שבלי לקט) בשבת אימתי מברך עליו בשעה שמקבץ אותו מבני המבוי או בשעה שמזכה להם. הגה: ואם גבו אותו לשם עירוב ושכחו ולא ברכו עליו הוי עירוב כי אין הברכה מעכבת (אגור ושבלי לקט, עיין סוף סימן שס"ו):

הלכות תחומין

סימן שצו – דין ארבע אמות שיש לכל אדם בשבת, ובו ב' סעיפים

א. שבו איש תחתיו מכאן שכל אדם יש לו ד' אמות בכל מקום אפילו יצא חוץ

לתחום ומודדים לכל אדם באמה שלו ואם היה ננס באיבריו נותנים לו ארבע אמות בינוניות של כל אדם שכל אחת מהן ששה טפחים. הגה: ואלו ד' אמות מודדין לו מרווחות והוא באמצען (טור). ויש אומרים דמותר להלך ארבע אמות לכל צד אבל לטלטל אין לו רק ארבע אמות עם אלכסונו כמו שנתבאר לעיל סימן שמ"ט (טור) בשם הר"ה והמגיד פרק י"ב בשם רשב"א):

ב. בכל מקום שקדש היום עליו אם הוא מוקף לדירה אפילו אין בו עתה דיורין חשוב כולו כד' אמות ואם אינו מוקף לדירה עד סאתים חשוב כולו כד' אמות ואפילו שבת בתל גבוה ובקמה קצורה ושבלים מקיפות אותה חשיבי כארבע אמות עד סאתים:

סימן שצז – דין שביתת היחיד וכליו ומהלך אלפים אמה, ובו י"ח סעיפים

א. כל אדם יש לו אלפים אמה לכל רוח חוץ מארבע אמותיו או מהמקום ששבת בו:

ב. קדש עליו היום בבקעה ואינו יודע תחום שבת מהלך אלפים פסיעות (בינוניות) (טור) שהם תחום שבת:

ג. כשם שאין אדם רשאי להלך בשבת וביום טוב אלא אלפים אמה לכל רוח כך כליו ובהמתו אין יכול שום אדם להוליכם חוץ לאלפים אמה של בעליהם. ואם עירבו בעליהם לרוח אחת אין שום אדם יכול להוליכם לרוח האחרת אפילו פסיעה אחת במקום שאין הבעלים יכולים לילך. הגה: ועיין לעיל סוף סימן ש"ה אם מותר למסור בהמה לעכו"ם במקום שיש לחוש שיוציאנה חוץ לתחום:

ד. המוסר בהמתו לבנו הרי הוא כרגלי האב:

ה. מסרה לרועה אפילו נתנה לו ביום טוב הרי היא כרגלי הרועה ואם מסרה לשני רועים הרי היא כרגלי בעליה מפני שלא קנה אחד מהם:

ו. שור של פטם כרגלי מי שלקחו לשחטו ביום טוב וכן אם שחטו בעליו ביום טוב ומכר בשרו כל אחד מהלוקחים מוליך מנתו למקום שהוא הולך:

ז. שור של רועה כרגלי אנשי אותה העיר:

ח. כלים המיוחדים לאחד מהאחים שבבית הרי הם כרגליו ושאינם מיוחדים אין

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקצת תחודש. שמונה עמודים ימים. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה לתינת "בן עולם הבא". נא לפרסם בתי פנסיות ובתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים לתינת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יט לחודש – עמוד ב זוכה לבנים צדיקים!

יכולים להוליכם אלא למקום שכולם יכולים לילך:

ט. שנים ששאלו חלוק זה לילך בו שחרית וזה לילך בו ערבית לא יוליכו אלא למקום ששניהם יכולים לילך ואם עירב זה לסוף אלפים למזרח וזה לסוף אלפים למערב לא יזיזוהו ממקומו:

י. שנים שלקחו בהמה בשותפות ושחטו ביום טוב אף על פי שלקח כל אחד מנתו הרי כל הבשר כרגלי שניהם אבל אם לקחו חבית של יין וחלקה ביום טוב חלקו של כל אחד מהם כרגליו:

יא. השואל כלי מחבירו מערב יום טוב אפילו לא לקחו עד הלילה הרי הוא כרגלי השואל ואם שאלו ממנו ביום טוב אף על פי שדרכו לשאלו ממנו בכל יום טוב הרי הוא כרגלי המשאל:

יב. האשה ששאלה מחברתה מים ומלח לעיסתה ותבלין לקדירתה ביום טוב הרי העיסה ותבשיל כרגלי שתייהן:

יג. לקח מחבירו ביום טוב נחלת לא יוליכנה אלא כרגלי הנותן אבל אם הדליק נר או עץ משלהבת חבירו הרי הוא כרגלי זה שהדליק:

יד. בור של יחיד הרי הוא כרגלי בעליו ושל אותה העיר כרגלי אנשי אותה העיר ושל הפקר כרגלי הממלא:

טו. נהרות המושכים ומעינות הנובעים הרי הם כרגלי הממלא היו באים מחוץ לתחום לתוך התחום ממלאים מהם בשבת ואין צריך לומר ביום טוב:

טז. מילא מים מבור של הפקר לצורך חבירו הרי הם כרגלי הממלא:

יז. מי שהיו לו פירות מופקדים בעיר אחרת רחוקה ממנו ועירבו בני אותה העיר לבוא אצלו לא יביאו לו מפירותיו שפירותיו כמוהו במה דברים אמורים כשייחד להם קרן זויות אבל אם לא ייחד להם הרי הם כרגלי זה שהם מופקדים אצלו:

יח. מי שזימן אצלו אורחים ביום טוב לא יוליכו בידם מנות למקום שאין בעל הסעודה יכול לילך בו אלא אם כן זיכה להם מערב יום טוב על ידי אחר כמנות אלו:

סימן שצח – דין היאך מודדין אלפים אמה, ובו י"א סעיפים

א. הבא למדוד אלפים אמה של תחום העיר אם היתה העיר ארוכה וקטנה או שהיתה מרובעת ולא לרובע העולם הואיל ויש להם ארבע זויות שוות מניחים אותה כמות שהיא ומודדים לה אלפים אמה לכל רוח מארבע רוחותיה:

ב. היתה עגולה עושין לה זויות ורואין אותה כאלו היא בתוך המרובע ומודדין חוץ מצלעות אותו מרובע אלפים אמה לכל רוח שנמצא משתכר הזויות וכן אם היתה העיר משולשת או שיש לה צלעות רבות מרבעין אותה ואחר כך מוציאים חוץ למרובע אלפים אמה לכל רוח:

ג. כשהוא מרבעה מרבעה בריבוע העולם כדי שתהא כל רוח ממנה משוכה כנגד רוח מרוחות העולם ומכוונת כנגדם:

ד. היתה רחבה מצד אחד וקצרה מצד אחד רואין אותה כאילו כולה רחבה היתה עשויה כמין גם או כקשת אם יש בין שני ראשיה פחות מד' אלפים אמה מודדין לה מן היתר ורואין את כל הרוחב שבין היתר והקשת כאלו הוא מלא בתים ואם היה בין שני ראשיה ד' אלפים אין מודדין לה אלא מן הקשת. הגה: ויש אומרים מן המקום שנתקצר שם הקשת שאין בו ארבע אלפים אמה וכל זה שיש בין הקשת והיתר יותר מאלפים אבל אם אין ביניהם אלפים מודדין בכל ענין מן היתר וכן נראה להקל (הגהות מיימוני פרק כ"ה מהלכות שבת והרא"ש ומהטור):

ה. כל בית דירה שהוא יוצא מהעיר אם היה בינו ובין העיר שבעים אמה ושני שלישים שהוא צלע בית סאתים המרובעות או פחות מזה הרי זה מצטרף לעיר ונחשב ממנה וכשמודדין לה אלפים אמה לכל רוח מודדין חוץ מבית דירה זה. הגה: ויש אומרים שאין מתחילין למדוד מיד מן הבית אלא מותחין חוט על פני רוחב העיר נגד הבית ומרחיקין משם שבעים אמה ושיריים ומתחילין וכן בכל מקום שמודדין (טור), וכן נראה לי להקל:

ו. היה בית קרוב לעיר בשבעים אמה ובית שלישי קרוב לשני בשבעים אמה וכן עד מהלך כמה ימים הרי הכל כעיר אחת וכשמודדין מודדין מחוץ לבית האחרון והוא שיהיה בית דירה זה ד' אמות על ד' אמות או יותר וכן בית

הכנסת שיש בו בית דירה לחזנים ובית תפלה של אינם יהודים שיש בו בית דירה לכהניהם והאוצרות שיש בהם בית דירה והגשר והקבר שיש בהם בית דירה ושלוש מחיצות שאין עליהם תקרה ויש בהם ד' אמות על ד' אמות והבית הבנוי בים ושתי מחיצות שיש עליהם תקרה ומעזיבה ומערה שיש בנין על פיה ויש בה בית דירה כל אלו מצטרפין עמה אם היו בתוך שבעים אמה ושירים ומאותו הבית היוצא רואים כאלו חוט מתוח על פני כל העיר ומודדין חוץ מאותו החוט אלפים אמה. הגה: ואם היו שני בתים כאלו נגד העיר דינם כעיר העשויה כקשת (טור). אבל שתי מחיצות שאין עליהם תקרה אף על פי שדרים ביניהם והגשר והקבר ובית הכנסת ובית עבודת אלילים והאוצרות שאין בהן בית דירה והבור והשיח והמערה והשובך ובית שבספינה כל אלו וכיוצא בהם אין מצטרפין עמה. הגה: ואם היו שני בתים כאלו נגד העיר דינם כעיר העשויה כקשת (טור):

ז. היו שתי עיירות זו סמוכה לזו קמ"א אמות ושליש כדי שיהיה שבעים אמה ושיריים לזו ושבעים אמה ושיריים לזו חשובים שתיים כעיר אחת ונמצאת כל עיר מהן מהלכה את מהלכות את כל העיר וחוצה לה אלפים אמה. הגה: וכן חומת העיר שנפרצה מב' רוחותיה זו כנגד זו וחרבו הבתים שביניהם עד קמ"א אמה ושליש דינו כסתום (טור). אבל בית אחד אפילו גדול הרבה אין לו דין עיר לתת לו שבעים אמה ושיריים (תוספות והרא"ש פרק כיצד מעברין וטור):

ח. היו שלשה כפרים משולשים אם יש בין האמצעי ובין כל אחד מהחיצונים אלפים אמה או פחות מכאן ובין שנים החיצונים רפ"ג אמות פחות שליש (מלבד רוחב העיר האמצעי) (טור) כדי שיהיה בין כל אחד מהם ובין האמצעי כשתראה אותו כאלו הוא ביניהם קמ"א ושליש הרי שלשתן כמדינה אחת ומודדים להם אלפים אמה לכל רוח מחוץ לשלשתן (ויש אומרים דאין מודדין מן האמצעי רק מחומותיה) (תוספות והרא"ש פרק כיצד מעברין וטור):

ט. עיר שיושבת על שפת הנחל שרוב העתים הוא יבש ומשתמים בו שאינו מלא אלא בשעת הגשם אם יש לפניו מצבה (פירוש איצטבא) רוחב ד' אמות על

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה לתיבות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיבות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים יישלחודש – עמוד ג זוכה לבנים צדיקים!

שפת הנחל כדי שיעמדו עליה וישתמשו
בנחל נמצא הנחל בכלל העיר ומודדין
לה אלפים אמה משפת הנחל השני
ויעשה הנחל כולו בכלל העיר מפני
המצבה הבנויה בצדה ואם לא היה שם
מצבה אין מודדים להם אלא מפתח
בתיים ונמצא הנחל נמדד מן האלפים
שלהם:

י. יושבי צריפים דהיינו שיושבים באהלים
שעושין מהוצין וערכה אין להם דין עיר
ולפיכך אין מודדין להם אלפים אמה
אלא מפתח בתיים (אם אין להם כמין
היקף מחיצה י' או חריץ י' סביב בתיים) (בית
יוסף בשם שבולי לקט). ואם יש שם שלש
חצירות של שני בתים קבועים של אבן
או של נסרים אלו עושים את כלם קבע
ויש להם דין עיר ומרבעים אותה ונותנין
לה אלפים אמה לכל רוח כשאר
העירות:

יא. עיר שהוקפה ואחר כך ישבה מודדין לה
ממקום ישיבתה ישבה ואחר כך הוקפה
מודדין לה מחומתה:

סימן שצט – במה מודדין התחומין,
ומקום המדידה, ומי הוא המודד, ובו י"א
סעיפים

א. אין מודדין תחום העיר אלא בחבל של
פשתן של חמשים אמה לא פחות שהוא
נמתח ביותר ולא ארוך יותר מפני שאינו
נמתח כראוי:

ב. אם יש נהר לפניו לסוף ע"ה אמה לאחר
שמדד חמשים אמה חוזר לאחוריו כ"ה
אמה כדי שיהא החבל של נ' אמה שלם
עד הנהר:

ג. ישם החבל כנגד לבו וימתחנו בכל כחו:

ד. לא ימדוד אלא כנגד העיר אפילו אם יש
הרים וגאות כנגדה ולא ילך מכנגדה
בצדה שהוא ישר וימדוד שם ויחזור
כנגד העיר ולפי מדה שמדד שם אלא
ימדוד כנגד העיר וכשיגיע להר אם הוא
כל כך זקוף שאם יורידו חוט המשקולת
מראשו לא יתרחק מכנגדו ולמטה
בשיפולו ד' אמות אז אין צריך למדוד
(כל כך) הירידה והעליה אלא אם יש
מישור בראשו ואם אין מישור בראשו
אינו מודד כלל ואם חוט מתרחק מכנגדו
ארבע אמות ומתלקטים מתוך ה' דהיינו
שבהילוך ה' אמות של שיפוע עולה
עשרה טפחים אז רואים אם אין משפתו
אל שפתו אלא נ' אמה מבליעו בחבל

של נ' אמה שזוקף עץ גבוה בשפתו מזה
ועץ אחר כנגדו בשפתו מזה ומותח חבל
מזה לזה ואם אינו יכול להבליעו בחבל
של נ' אמה מודדו בחבל של ד' אמות
וכך יעשה אחד עומד ברגלי ההר למטה
ואחד למעלה ממנו ברחוק ד' אמות
ונותן התחתון החבל כנגד לבו והעליון
כנגד רגליו ועולה התחתון למקום
שעומד העליון והעליון עולה ד' אמות
ומודדין ככתחלה וכן יעשה עד שימדוד
כולו ואם הוא משופע יותר שבהילוך ד'
אמות עולה י' טפחים אז הקילו בו ולא
הטריחוהו להבליעו בחבל של נ' אמה על
ידי קורות אלא אם אין בו אלא חמשים
אמה ישער אותו כמה יש בו לפי אומד
הדעת ואם יש בו יותר מנ' אמה מודדו
בחבל של ארבע אמות:

ה. הגיע לגיא אם חוט המשקולת מתרחק
מכנגדו למטה ד' אמות אז רואים אם
יכול להבליעו בחבל של נ' אמה מבליעו
ואם לאו מודדו בחבל של ד' אמות והוא
שלא יהא עמוק יותר מאלפים אבל אם
הוא עמוק יותר מאלפים מודד הירידה
והעליה של כל השיפוע ואם אין החוט
מתרחק מכנגדו ד' אמות אז אם יכול
להבליעו בחבל של נ' אמה מבליעו ואם
לאו אינו מודד כלל השיפוע של ירידה
ועליה אלא המישור של מטה ואפילו אם
עמוק יותר מאלפים:

ו. הגיע להר (או לגיא) וכל מה שהוא ממנו
מכנגד העיר הוא רחב מחמשים אמה
שאינו יכול להבליעו וכגון שהוא במזרח
העיר וכל אורך מזרח אינו יכול להבליעו
אם יכול להבליעו בתוך אלפים של צד
צפון או דרום ילך שם ויבליעו כיון
שהוא עדיין בתוך התחום של צד העיר
אבל אם אינו יכול להבליעו בתוך אלפים
של צד העיר לא יתרחק יותר לצד העיר
כדי להבליעו:

ז. אין סומכין אלא על מדידת אדם מומחה
שהוא יודע מדת הקרקע:

ח. היו לנו תחומי שבת מוחזקין ובה
מומחה ומדד ריבה בתחום מהם ומיעט
בתחום שומעין לו אף בתחום שריבה.
הגה: מדד ומצא מדתו במזרחית צפונית
יתירה על שכנגדו במזרחית דרומית מותח
החוט של סימן התחום מזה לזה באלכסון
(הרא"ש וטור) ויש אומרים בשוה לפי המקום
שריבה בו (בית יוסף בשם ר"י ורשב"א):

ט. אם באו שני מומחים ומדדו את התחום
אחד ריבה ואחד מיעט שומעין למרבה
ובלבד שלא ירבה יותר ממדת אלכסונה
של עיר כיצד בעת שירבה זה נאמר שמא
הראשון מקרן אלכסון של עיר מדד
האלפים ולפיכך מיעט מדתו ונמצא צלע
התחתון בינו ובין העיר פחות מאלפים
וזה האחרון מדד אלפים מצלע העיר
ואין מחזיקין על הראשון שטעה ביותר
על זה:

י. עושין התחומין כטבלא מרובעת דהיינו
שמודד על פני כל אורך העיר למזרח
אלפים אמה לחוץ וכן לצפון ואחר כך
רואים כאילו היתה טבלא מרובעת בקרן
למלאותו ונמצא התחום בקרן אלפים
ואלכסונן שהם אלפים ות"ת אבל לא
ימדוד מאמצע הקרן אלפים באלכסון
וכן בקרן שכנגדו ויתן החוט מזה לזה
שאיין כן מפסיד הת"ת שבקרן וגם לא
יהיה התחום כנגד העיר אלא אלף
ותכ"ח:

יא. אפילו עבד אפילו שפחה נאמנים לומר
עד כאן תחום שבת אבל קטן לא בעודו
קטן אבל נאמן הגדול לומר זכור אני
שעד כאן היינו באים בשבת כשהייתי
קטן וסומכין על עדותו:

סימן ת – מי שישב לו בדרך לנחה ולא
ידע אם הוא בתחום אם לאו, ובו סעיף
אחד

א. מי שהיה בא בדרך ליכנס לעיר וישב
בדרך לנחה וחשכה לו ולא ידע שהוא
בתחום העיר ואחר כך מצא עצמו
בתחומה קנה שביתה בעיר ונכנס לתוכה
בשבת ומהלך את כולה וחוצה לה
אלפים אמה לכל רוח אבל אם לא היה
דעתו ליכנס למדינה זו קנה שביתה
במקומו ומשם יש לו אלפים אמה לכל
רוח ואם כלים אלפים אמה ממקום
שביתתו בחצי העיר אינו מהלך בעיר
יותר מחציה. הגה: והוא הדין אם היה דעתו
ליכנס לעיר ואמר שביתתי במקומי נמי דינא
הכי (המגיד פרק כ"ז):

סימן תא – מי שישן בדרך וחשכה לו,
קונה אלפים אמה לכל רוח, ובו סעיף
אחד

א. מי שישן בדרך וחשכה לו קנה שביתה
במקומו ויש לו אלפים אמה לכל רוח
ודוקא באדם משום דהואיל ואם היה
נעור היה קונה ישן נמי קונה אבל חפצי

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים
מדי חודש בחדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרקם בנתי פנסיות ובנתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה
החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!"
וכל המזכה את הרבים י"ט לחודש – עמוד ז' זוכה לבנים צדיקים!

הפקר אינם קונים שביתה והם כרגלי הזוכה בהם תחלה שיכול להוליכן למקום שילך הוא אבל חפצי העכו"ם קונים שביתה במקומן אף על פי שבעליהם לאו בני שביתה ניהו גזירה חפצי עכו"ם אטו חפצי ישראל ואם הוציאן עכו"ם חוץ לתחומן והביאן לעיר יכולים לטלטל בכולה שכולה כארבע אמות ובלבד שתהא מוקפת לדירה וסתם עיירות מוקפות לדירה שבונים בתים תחלה ואחר כך מקיפים אותם אבל סתם מבצרים אינם מוקפים לדירה. הגה: ולכן יש לזהר ישראל שהשאל כליו לנכרי והחזירן בשבת שלא לטלטלן חוץ מד' אמות אם אין העיר מוקף מחיצה שהרי הכלים קנו שביתה אצל העכו"ם (אור זרוע):

סימן תב – דין חריץ מים בין שני תחומין, ובו סעיף אחד

א. חריץ מלא מים מכונסים שהוא בין שני תחומי שבת מקצתו בתחום עיר זה ומקצתו בתחום עיר אחרת שתי העיירות אסורות למלאות ממנו אפילו בתוך התחום שהמים שבתוך התחום קונים שביתה העיר ומתערבים אלו עם אלו וצריך לעשות מחיצה בסוף התחומין להפסיקן ואפילו היא תלויה שאינה מגעת לקרקע החריץ ושל קנים בעלמא סגי. הגה: ובור של תבן העומדת בין שני תחומין אלו מאכילין מכאן ואלו מאכילין מכאן ואין חוששין שמא יקח אחד מחלק חברו (גמרא פרק חלון). ואם המים מושכין אין צריך שום תיקון שאינם קונים שביתה והרי הם כרגלי הממלא:

סימן תג – דין בקעה שהקיפה נכרים, ובו סעיף אחד

א. שבת בבקעה והקיפה עכו"ם בשבת מחיצות לדירה אינו הולך בה אלא אלפים אמה שאינה כולה כד' אמות כיון שלא שבת באויר המחיצות ומטלטל בכולה על ידי זריקה שיכול לזרוק אפילו חוץ לאלפים שהרי רשות היחיד גמור הוא כיון שהוקף לדירה. (אבל לטלטל ממש חוץ לארבע אמות אסור אפילו תוך אלפים) (בית יוסף בשם תוספות והגהות אשירי פרק מי שהוציאנהו):

סימן תד – דין אם יש תחומין למעלה מעשרה טפחים, ובו סעיף אחד

א. המהלך חוץ לתחום למעלה מעשרה טפחים כגון שקפץ על גבי עמודים שגבוהים עשרה ואין בכל אחד מהם ארבעה טפחים על ד' טפחים הרי זה ספק אם יש תחומין למעלה מעשרה או לאו ומה שיהיה בדרבנן יהיה ספיקו להקל. הגה: מיהו אם היה הולך בדרך זה או על ידי קפיצת שם מתוך י"ב מיל חוץ לי"ב מיל אזלין לחומרא למאן דאמר תחומין ד"י"ב מיל הוי דאורייתא (דברי עצמו ותשובת רמב"ם). והואיל ואין בימים ובנהרות איסור תחומין דאורייתא לדברי הכל לפי שאינם דומים לדגלי מדבר מי שבא בספינה בשבת והגיע לנמל אם משוכנס השבת עד שהגיע לנמל לעולם היתה למעלה מי' מקרקע הים או הנגר יורד ואינו נמנע ויש לו אלפים אמה ממקום שפגע בו למטה מי'. הגה: ואם הוא ספק אם הוא למעלה מעשרה או לא אזלין לקולא (המגיד פרק כ"ז). ואם כבר יצא אלפים ממקום שפגע למטה מעשרה דאין לו רק ד' אמות מכל מקום אם צריך לצאת מן הספינה מכח גשמים שיורדים עליו או שהחמה זורחת עליו או שצריך לנקביו וצריך מכת זה ליכנס בעיר הוה ליה כל העיר כארבע אמותיו וכיון דעל (אור זרוע ומדרכי והגהות אשירי פרק מי שהוציאנהו). ועיין לקמן סימן ת"ו. ועיין לעיל סימן רס"ו מי שרוכב בדרך וחשכה לו בערב שבת כיצד יעשה:

סימן תה – דין היוצא חוץ לתחום, ובו ט' סעיפים

א. מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס להיות כבני העיר ואין לו אלא ד' אמות מעמידת רגליו ולחוץ:

ב. היתה רגלו אחת תוך התחום ורגלו אחת חוץ לתחום יכנס:

ג. מי שקידש עליו היום והוא חוץ לתחום העיר אפילו אמה אחת לא יכנס להיות כבני העיר ואינו מהלך אלא אלפים אמה לכל רוח ממקום שקידש עליו היום:

ד. מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת מותר לעשות לו מחיצה של בני אדם שעירבו לאותו רוח ויכולים לילך שם ויעשו סביביו כמו מחיצה ויכנס ביניהם והוא שלא ידעו אותם שנעשית בהם המחיצה שלשם כך נקראו אבל אם יצא לדעת אסור:

ה. מי שהוציאנהו חוץ לתחום עכו"ם או רוח רעה או שאר כל אונס או ששגג ויצא אין לו אלא ארבע אמות החזירוהו לתוך התחום כאילו לא יצא והרי כל העיר כד' אמות כבתחלה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח אבל אם חוזר לדעת אין לו אלא ארבע אמות. הגה: וכן אם נכנס לספינה ויצאה הספינה חוץ לתחום וחזרה לאחוריה לנמל שהפליגה משם הרי הוא כאילו לא יצא דהוה ליה כמו שהוציאנהו עובדי כוכבים והחזירוהו (אור זרוע):

ו. נתנהו עובדי כוכבים חוץ לתחום בדיר או בסהר ומערה או בעיר אחרת מוקפת חומה לדירה או שנאנס בשאר אונס או ששגג ויצא חוץ לתחום ונכנס לאחד מאלו ונזכר והוא בתוכו מהלך את כולו אבל אם יצא חוץ לתחומו לדעת אף על פי שהוא בתוך אחד מאלו אין לו אלא ד' אמות:

ז. מי שהפליגה ספינתו בים מהלך את כולה הואיל ושבת באויר מחיצות ואם נפחתו דפני ספינה בשבת אם היא מהלכת מהלך את כולה ואם היא עומדת אינו מהלך בה אלא ד' אמות. הגה: ואם באמצע יש לו מחיצות עשרה ובראשו אין לו אזלין בטר אמצעי ואפילו אין לו כלל רק יש בו לחקוק עשרה דאמרין חוקקין להשלים (אור זרוע):

ח. יצא לדעת והחזירוהו עובדי כוכבים אין לו אלא ד' אמות ומיהו אם החזירוהו לעירו (המוקפת מחיצות לדירה) (הרא"ש פרק מי שהוציאנהו ורבינו ירוחם חלק י"א ואור זרוע) כולה כארבע אמות ואפילו יצא לדעת וחזר לדעת (ועיין לעיל דין סתם עיירות סימן ת"א):

ט. פירות שהוציא חוץ לתחום והחזירם אפילו במזיד לא הפסידו מקומם שכל העיר להם כארבע אמות וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח כבתחלה אם הוא יום טוב ואם הוא שבת מותרין באכילה במקומם ואפילו לאותו ישראל שהחזירם לצרכו במזיד, מאי טעמא, אנוסים הם, וכל זמן שלא החזירו והם חוץ למקומם אם הוציאן בשוגג מותרים לאכלם ואסור לטלטלם חוץ לד' אמות ואם הוציאם במזיד אסור לאכלם אפילו מי שלא הוציאם ויש מתירים למי שלא הוציאם:

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לפרקים תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. וזוהי התיית "בן עולם הבא". נא לפרקם בנתי פנסיות ובנתי מדרשות. ובשמחות. וזכר החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיית "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"ט לחודש – עמוד ה זוכה לבנים צדיקים!

סימן תו – מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת, ובו פעיף אחד

א. מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת שאין לו אלא ד' אמות והוצרך לנקביו יכול לצאת מהם עד שימצא מקום צנוע לפנות ועצה טובה לו שיתקרב בצד תחומו שאם לא ימצא מקום צנוע עד תחומו יכול ליכנס ולאחר שנכנס הוא כאילו לא יצא כיון שנכנס ברשות אבל אם מצא מקום צנוע קודם לא יכנס אלא יפנה שם ויתרחק ממקום שנפנה עד שיכלה הריח ושם יש לו ד' אמות ואם נתרחק מהריח ונכנס בתחומו כאילו לא יצא ואם יצא לדעת אין לו תקנה. זה שאמרנו בהוצרך לנקביו יש אומרים אפילו לקטנים ויש אומרים דוקא לגדולים:

סימן תז – מי הם שיכולין לילך חוץ לתחום, ובו ג' פעיפים

א. מי שיצא חוץ לתחום ברשות כגון חכמה הבאה לילד וכיוצא בזה יש לו אלפים אמה לכל רוח באותו מקום שהגיע לו ואם הגיע לעיר הרי הוא כאנשי העיר ויש לו אלפים לכל רוח חוץ לעיר (עיין לעיל סוף סימן רמ"ח):

ב. היה יוצא ברשות והוא הולך בדרך ואמרו לו כבר נעשית המצוה שיצאת לעשות יש לו ממקומו אלפים אמה לכל רוח ואם היה מקצת התחום שיצא ממנו ברשות מובלע בתוך אלפים אמה שיש לו ממקומו הרי זה חוזר למקומו וכאילו לא יצא:

ג. כל היוצאים להציל נפשות ישראל מיד עובדי כוכבים או מן הנהר או מן המפולת יש להם אלפים אמה לכל רוח ממקום שהצילו בו ואם היתה יד העובד כוכבים תקיפה והיו מפחדים לשבות במקום שהצילו הרי אלו חוזרים בשבת למקומם ובכלי זינם:

הלכות עירובי תחומין

סימן תח – דין הנחת העירוב וקניית השביתה, ובו ד' פעיפים

א. (מותר לערב עירובי תחומין ולקנות שביתה סוף התחום. ולכן) מי שיצא מהעיר בערב שבת והניח מזון שתי סעודות רחוק מהעיר בתוך התחום וקבע שביתתו שם אף על פי שחזר לעיר ולן בביתו נחשוב אותו כאילו שבת במקום שהניח בו

השתי סעודות וזהו הנקרא עירובי תחומין ויש לו להלך ממקום עירובו למחר אלפים אמה לכל רוח לפיכך כשהוא מהלך ממקום עירובו למחר אלפים אמה כנגד העיר אינו מהלך בעיר אלא עד סוף מדתו ואם היתה העיר מובלעת בתוך מדתו תחשב העיר כולה כד' אמות וישלים מדתו חוצה לה כיצד הרי שהניח את עירובו ברחוק אלף אמה מביתו שבעיר לרוח מזרח נמצא מהלך למחר ממקום עירובו אלפים אמה למזרח ומהלך ממקום עירובו אלפים אמה למערב אלף שמן העירוב עד ביתו ואלף אמה מביתו בתוך העיר ואינו מהלך בעיר אלא עד סוף האלף ואם היה מביתו עד סוף העיר פחות מאלף אפילו אמה אחת שנמצאת מדתו כלתה חוץ לעיר תחשב המדינה כולה כארבע אמות ויהלך חוצה לה התקצ"ו אמה תשלום האלפים לפיכך אם הניח עירובו בריחוק אלפים אמה מביתו שבעיר הפסיד את כל העיר ונמצא מהלך מביתו עד עירובו אלפים אמה ואינו מהלך מביתו בעיר לרוח מערב אפילו אמה אחת. הגה: ויש אומרים דאפילו כלתה מדתו באמצע העיר מהלך בכל העיר כולה אבל לא חוצה לה ויש להקל (טור והגהות מיימוני פרק כ"ז מהלכות שבת בשם סמ"ק ורש"י). ואם כלתה מדתו בסוף העיר ואף על גב דעדיין עיבור לפני העיר כל העיר כארבע אמות דלא אמרינן עיבור של העיר כעיר להחמיר (המגיד פרק כ"ז מהלכות שבת). כל מקום שהניח עירובי תחומין ויש לו אלפים לכל רוח אסור לו לילך לצפון ולדרום רק נגד רוחב המקום שקנה בו שביתה ואם אינו רק ארבע אמות כגון שאין העירוב ברשות היחיד אסור לו לילך לכל רוח אלפים רק ברוחב ארבע אמותיו עם זוויתיהן כדלעיל סימן שצ"ח סעיף ב'. ומכל מקום אם כלתה המדה סוף העיר וכולה כארבע אמותיו מותר לילך כל רחבה ויש לו אלפים חוץ לעיר לצפון ולדרום אף על פי שאין לו רוחב כל כך נגד המקום שקנה בו עירוב (הר"י והנותן).

ב. המניח עירובו ברשות היחיד אפילו היתה מדינה גדולה כנינוה ואפילו עיר חריבה או מערה הראויה לדיריין מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח:

ג. המניח עירובו בתוך העיר ששבת בה לא עשה כלום אין מודדין ממקום עירובו אלא הרי הוא ככני העיר כולם שיש להם

אלפים אמה לכל רוח חוץ לעיר וכן אם נתן עירובו במקומות המצטרפים לעיר שמודדים התחום חוץ מהם הרי זה כנותנו בתוך העיר:

ד. נתן עירובו חוץ לתחום אינו כלום (ויש לו תחום מביתו) (מיימוני והמגיד פרק ו' מהלכות עירובין):

סימן תט – דין מקום נתינת העירוב, ובו י"ג פעיפים

א. הנותן עירובו בבית הקברות אינו עירוב לפי שבית הקברות אסור בהנאה וכיון שרוצה בקיום העירוב שם אחר קנייה הרי נהנה בו ואם נתנו בבית הפרס הרי זה עירוב ואפילו היה כהן מפני שיכול להכנס שם במגדל הפורח או שינפח והולך:

ב. צריך שיהא הוא ועירובו במקום אחד כדי שיהיה אפשר לו לאוכלו בין השמשות לפיכך אם נתכוין לשבות ברשות הרבים והניח עירובו ברשות היחיד או ברשות היחיד והניח עירובו ברשות הרבים אינו עירוב שאי אפשר לו להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים בין השמשות אלא בעבירה אבל אם נתכוין לשבות ברשות היחיד או ברשות הרבים והניח עירובו בכרמלית או שנתכוון לשבות בכרמלית והניח עירובו ברשות היחיד או ברשות הרבים הרי זה עירוב שבשעת קניית העירוב שהוא בין השמשות מותר להוציא ולהכניס מכל אחד משתי הרשויות לכרמלית לדבר מצוה שכל דבר שהוא מדברי סופרים לא גזרו עליו בין השמשות במקום מצוה או בשעת הדחק:

ג. נתנו בראש הקנה או הקונדס הצומחים מן הארץ אינו עירוב מפני שמאחר שהם רכים ונוחים לקטום ויתחייב חטאת גזרו בהם (ואם הם רכים כירק עיין לעיל ריש סימן של"ו) אפילו בין השמשות אפילו במקום מצוה ואם היו תלושים ונעוצים הרי זה עירוב:

ד. נתנו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח מבעוד יום או שנפל עליו גל אם יכול להוציאו בלא עשיית מלאכה דאורייתא הרי זה עירוב:

ה. כל המניח עירובו במקום יש לו במקום עירובו ארבע אמות לפיכך המניח עירובי תחומין שלו בסוף התחום ונתגלגל בתוך

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל"ב חודש. שמונה עמודים י"ז. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. וינקה לתיית "בן עולם הבא". נא לפרקם גפתי פנסיות ופתי מדרשות. ובשמחות. ויכלל החברים וידיים. לזכות את הרבים לתיית "בן עולם הבא" על ידי ימימוד "הלכה" ככל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים ייט לחודש – עמוד ו זוכה לפנים צדיקים!

ד' אמות הרי זה עירוב חוץ לארבע אמות אינו עירוב:

ו. אבד עירובו או נשרף או אם היה בסוף התחום ונתגלגל חוץ לד' אמות או שהיתה תרומה ונטמאת מבעוד יום אינו עירוב משחשיכה הרי זה עירוב שקניית העירוב בין השמשות אם ספק כשר שספק העירוב כשר והוא שיהיה לו חזקת כשרות כגון זה שהניחו שם ואירע בו ספק אבל אם לא היה לו חזקת כשרות כגון ספק אם הונח שם אם לאו:

ז. כיצד עשיית עירוב אם רוצה לילך בסוף התחום או בתוכו ולהחשיך שם זה הוא עיקר מצותו ואפילו לא אמר שביתתי במקומי אלא החשיך שם ושתק לא שנא מי שיוצא מביתו להחשיך על התחום לא שנא מי שבא בדרך וחשכה לו קונה אלפים אמה בלא אמירה ואם אינו רוצה לטרוח להחשיך שם ילך מבעוד יום ויניח שם מזון שתי סעודות כל אחד ואחד כפי מזונו ואם הוא חולה או רעבתן שיעורו שתי סעודות בינוניות שהם כששה ביצים (ועיין לעיל סימן שס"ח סעיף ג') מפת או מכל דבר שמשתתפין בו שיתופי מבואות ואם הוא ליפתן בכדי לאכול בו שתי סעודות סגי ואומר בזה העירוב אהיה מותר לילך למחר אלפים אמה וחוזר ולן בביתו ואפילו הכי מודדים לו תחומו ממקום עירובו שאנו רואים כאילו דר שם אבל התלמידים האוכלים אצל בעלי בתים שבתיהם בשדה וחוזרים ולנים בבית רבם מודדין להם תחומם מבית רבם שהוא מקום לינתם שהוא להם עיקר ששם היו חפצים גם לאכול אילו היה שם מזונם:

ח. אם ירצה ישלח העירוב על ידי שליח ויאמר בזה העירוב היא פלוני מותר לילך ובלבד שלא יהא חרש שוטה וקטן או שאינו מודה בעירוב ואם שלחו על ידי חרש שוטה וקטן או עובד כוכבים או אחר שאינו מודה בעירוב אינו עירוב ואם אמר לאחר לקבלו ממנו ושלחו על ידי אחד מאלו ואפילו שלחו על הפיל או על הקוף וראה מרחוק שהגיע שם ונתנו לו הרי עירוב אף על פי שלא ראה שהניחו האחר דחזקה שליח עושה שליחותו וכן רבים שנשתתפו בעירובי תחומין ורצו לשלוח עירובם ביד אחר הרי אלו משלחין:

ט. אחד או רבים שאמרו לאחד צא ערב עלינו ועירב עליהם באיזה רוח שירצה הרי זה עירוב ויוצאים בו שהרי לא ייחדו לו רוח:

י. האומר לחבירו ערב עלי בתמרים ועירב עליו בגרוגרות בגרוגרות ועירב עליו בתמרים אמר לו הנח עירובי במגדל והניחו בשוכך בשוכך והניחו במגדל בבית והניחו בעלייה בעלייה והניחו בבית אינו עירוב אבל אם אמר לו ערב עלי סתם ועירב עליו בין בגרוגרות בין בתמרים בין בבית בין בעלייה הרי זה עירוב:

יא. מי שבא בדרך ומכיר אילן או גדר בסוף אלפים אמה וירא שמא תחשך קודם שיגיע שם ואמר שביתתי תחתיו בעיקרו קנה שביתה בעיקרו ויש לו משם אלפים אמה אף על פי שאינו יכול להגיע שם מבעוד יום במהלך בינוני אלא אם כן ירוץ מותר לילך לשם בנחת אף על פי שאינו מגיע שם מבעוד יום אבל אם לא היה יכול להגיע שם כלל מבעוד יום לא יזוז ממקומו שהרי עקר דעתו מכאן וגם שם לא קנה ודוקא שייחד ד' אמות ההם בתוך אלפים אמה כגון שאמר שביתתי בעיקרו ומכאן עד עיקרו אין יותר מאלפים אבל אם אין כל האילן בתוך אלפים ולא ייחד מקום תחתיו לא קנה שביתה דשמא היה בדעתו על ארבע אמות שהם חוץ לאלפים וגם כאן לא קנה שהרי עקר דעתו מכאן ולא יזוז ממקומו ואם כולו עומד תוך אלפים ולא ייחד מקום שביתתו כגון שאמר שביתתי תחתיו יש לו ארבעה אלפים ממקומו לצד האילן חוץ משיעור משך תחתיו של אילן כגון אם שיעור האילן עשרים אמה יש לו שם אלפים פחות עשרים אמה ולהרמב"ם הקונה שביתה ברחוק מקום ולא סיים מקום שביתתו לא קנה שביתה שם אלא במקום שהיה עומד בו כשחשכה וכן אם אמר שביתתי במקום פלוני והוא רחוק ממנו יותר מאלפים קנה שביתה במקומו והאומר שביתתי תחת אילן פלוני אם יש תחתיו שמונה אמות או יותר לא קנה שביתה שהרי לא כוון מקום שביתתו לפיכך צריך להתכוין לשבות בעיקרו או בד' אמות שבצפוניו או בדרומו ואם היה תחתיו פחות משמונה אמות ונתכוין לשבות תחתיו

קנה שהרי מקצת מקומו מסוים וכן דעת הרי"ף בזה:

יב. היו שנים אחד מכיר ואחד אינו מכיר שאינו מכיר מוסר שביתתו למכיר ואומר שביתתנו במקום פלוני:

יג. ודוקא לבא בדרך התירו לו כהאי גוונא אבל לא למי שהוא בכיתו ואם אמר כן לא עלה לו ואין לו אלא שביתת ביתו:

סימן תי – דין המחזיק בדרך כדי לקנות שביתה, ובו ג' סעיפים

א. מי שנתכוין לקבוע שביתתו במקום ידוע אצלו והחזיק בדרך והלך כדי שיגיע לאותו מקום ויקנה בו שביתה אף על פי שלא הגיע ולא עמד שם אלא החזירו חבירו ללון אצלו או שחזר מעצמו ללון אצלו או שנתעכב יש לו להלך למחר עד מקום שנתכוין לו ומאותו המקום אלפים אמה לכל רוח שכיון שגמר בלבו לקבוע שם שביתתו והחזיק בדרך נעשה כמי שעמד שם או שהניח עירובו שם במה דברים אמורים בעני שאין מטריחין אותו להניח עירוב או ברחוק כגון שהיה בא בדרך אבל אם לא היה עני ולא רחוק לא:

ב. זה שאמרנו שהקונה שביתה בריחוק מקום שיחזיק בדרך לא שיצא וילך בשדה אלא אפילו ירד מן העליה לילך לאותו מקום וקודם שיצא מפתח החצר החזירו חבירו הרי זה החזיק וקנה שביתה וכל הקונה שביתה בריחוק מקום אינו צריך לומר שביתתי במקום פלוני אלא כיון שגמר בלבו והחזיק בדרך כל שהוא קנה שם שביתה ואין צריך לומר מי שיצא ברגליו ועמד במקום שקונה בו שביתה שאינו צריך לומר כלום אלא כיון שגמר בלבו קנה:

ג. אנשי העיר ששלחו אחד מהם להוליך להם עירובם למקום ידוע והחזיק בדרך והחזירו חבירו ולא הוליך עירובם הם לא קנו שביתה באותו מקום שהרי לא הונח שם עירובם ואין להם להלך במדינתם אלא אלפים אמה לכל רוח והוא קנה שם עירוב שהרי הוא בא בדרך ונתכוין לשבות שם והחזיק בדרך לפיכך יש לו לילך לאותו מקום למחר ולילך ממנו אלפים אמה לכל רוח:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ימים. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. וינקה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. ויכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!"

זכר המזכה את הרבים י"ט לחודש – עמוד ז זוכה לבנים צדיקים!

סימן תיא – מי שהיה ביתו במזרח ונתן העירוב במערב, ובו סעיף אחד
א. מי שהיה במזרח ביתו בשדה ואמר לשלוחו לערב לו במערב אם נתן העירוב מהלאה לביתו בענין שהוא רחוק ממנו יותר מאלפים וביתו קרוב לו בתוך אלפים העירוב אינו כלום ונשאר לו שביתת ביתו נתן העירוב בענין שהוא לו בתוך אלפים אף על פי שגם ביתו לו בתוך אלפים קנה שביתתו במקום עירובו ולא בביתו:

סימן תיב – דין החולק עירובו, ובו סעיף אחד

א. עירב חצי היום הראשון לרוח צפון והשני לרוח דרום שטעה והיה סבור שאפשר לעשות כן או שאמר לשנים עירבו עלי אחד עירב עליו לצפון ואחד לדרום אם הניח כל אחד עירובו בסוף אלפים לא יזוז ממקומו שאין ידוע איזה עירוב קנה לו ואם לא נתנו העירובים בסוף אלפים הולך מה שאפשר לו לילך מכח שניהם כיצד נתן כל אחד עירובו לסוף אלף מביתו יש לו אלף אמה מביתו לכל אחד מהעירובים. נתן אחד למזרח לסוף אלף והשני למערב לסוף ת"ק הולך למערב אלף מכח מה ששייר לו העירוב שבמזרח ולמזרחו אלף ות"ק מכח מה ששייר לו העירוב שבמערב:

סימן תיג – דין המערב לרבים, ובו סעיף אחד

א. המערב לרבים משלו ואמר הרי עירוב זה בשביל כל בני העיר ובלבד שיהא בו מזון שתי סעודות לכל אחד וכל מי שירצה יסמוך עליו וצריך לזכות להם על ידי אחר הראוי כמו בעירובי חצרות (ועיין לעיל סימן סס"ו סעיף י"ו) וצריך להודיעם וכל מי שהודיעו מבעוד יום אפילו לא גמר בלבו לסמוך עליו מבעוד יום אלא לאחר שחשכה הוי עירוב אבל אם לא הודיעו מבעוד יום אינו יכול לסמוך עליו לאחר שתחשך וכן מי

שהניח עירוב לכל שבתות השנה ואמר איזה מהם שארצה אלך ואסמוך עליו אף על פי שלא גמר בלבו עד למחר יכול לסמוך עליו וכן מי ששמע שיש לחכם לבוא ואינו יודע לאיזה רוח והניח שני עירובים ואמר לאותו צד שיבא החכם יקנה לי עירוב לרוח שבא לו החכם קנה לו או אם אמר אם לא יבא כלל אהיה כבני עירי או אם יבואו שנים למקום שארצה אלך הכל לפי תנאו וכן אם אמר לשנים או לשלשה הריני מערב על איזה מהם שארצה אף על פי שלא בירר את מי רצה עד שתחשך הוי עירוב:

סימן תיד – שלא לערב אלא לדעתו, ובו ב' סעיפים

א. אין מערבין עירובי תחומין לאדם אלא לדעתו שמא אינו רוצה לערב באותו רוח שרצה זה חוץ מבנו ובתו הקטנים אפילו אינם סמוכים על שלחנו ועבדו ושפחתו הכנענים ואפילו מיחו בו שלא לערב עליו ואפילו עירבו הם עירוב אחר אינו כלום אבל בנו ובתו הגדולים אפילו סמוכים על שלחנו ועבדו ושפחתו העברים ואשתו אינו מערב עליהם אלא מדעתם ואם עירב עליהם ושמעו ושתקו ולא מיחו יוצאים בעירובו אבל אם מיחו בו או שעירבו הם עירוב אחר לעצמם אין עירובו עירוב להם:

ב. קטן בן שש שנים או פחות יוצא בעירוב אמו ואין צריך להניח עליו מזון שתי סעודות לעצמו:

סימן תטו – שלא לערב עירובי תחומין אלא לדבר מצוה, ובו ד' סעיפים

א. אין מערבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה כגון שהיה רוצה לילך לבית האבל או לבית המשתה של נשואין או להקביל פני רבו או חבירו שבא מן הדרך וכיוצא באלו, הגה: או שרוצה לילך לטייל ביום טוב או שבת בפרדס שיש בו שמחה וכיוצא בזה מקרי דבר מצוה (תרומת הרשן סימן ע"ז), או מפני היראה כגון שהיה רוצה לברוח מן

העובדי כוכבים או מן הלסטים וכיוצא בזה, (ואז מותר לו לילך אפילו לדבר הרשות) (טור והגהות אשרי פרק בכל מערבין). ואם עירב שלא לאחד מכל אלו אלא לדברי הרשות הרי זה עירוב:

ב. אין מערבין עירובי תחומין בית השמשות ואם עירב עירובו עירוב:

ג. אמרו לו שנים צא וערב עלינו, אחד עירב עליו מבעוד יום ואחד עירב עליו בין השמשות זה שעירב עליו מבעוד יום נאכל עירובו בין השמשות וזה שעירב עליו בין השמשות נאכל עירובו משחשיכה שניהם קנו עירוב. ויש חולקים:

ד. כשמניח עירובי תחומין מברך על מצות עירוב ואומר בזה העירוב יהא מותר לי לילך ממקום פלוני אלפים אמה לכל רוח ואם מערב לרבים אומר יהא מותר לפלוני ולפלוני או לבני מקום פלוני:

סימן תטז – דין עירובי תחומין ביום טוב שחל להיות סמוך לשבת, ובו ה' סעיפים

א. יום טוב שחל להיות סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה או שני ימים טובים של גליות יש לו לערב שני עירובין לשתי רווחות וסומך על איזה מהם שירצה ליום הראשון ועל העירוב שברוח השני ליום השני או מערב עירוב אחד לרוח אחת וסומך עליו לאחד משני הימים וביום השני יהיה כבני העיר וכאילו לא עשה עירוב ויש לו אלפים אמה לכל רוח במה דברים אמורים בשני ימים טובים של גליות אבל בשני ימים טובים של ראש השנה הרי הן כיום אחד ואינו מערב לשני ימים אלא לרוח אחת וכן מתנה אדם על עירובו ואומר עירובי לשבת זו אבל לא לשבת אחרת ולא אחרת אבל לא לשבת זו לשבתות ולא לימים טובים ליום טוב ולא לשבתות:

הגאון רבינו שלמה איגור זצ"ל כותב:

תלמוד בכל יום שיעור אורח חיים, כי כשמו כן הוא, שהוא אורח חיים נצחיים, ובכל מועדות ורגלים תלמוד הלכות חג בחג (חוט המשולש עמוד רס"ג).

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. וינקה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התקנה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"! וכל המזכה את הרבים ייש לחודש – עמוד ה זוכה לבנים צדיקים!

